

—

Det medfører riktighet at det eksisterer en skepsis til de regionale kompetansesentrene, i deler av de odontologiske fagmiljøene.

—

Grunnutdanningen vil svekkes ved å trekke spesialistutdanningen fra universitetene til de regionale kompetansesentrene

I et debattinnlegg signert ildeledelsen ved Tannhelsetjenestens kompetansesenter Øst (TkØ), Hilde Vogt Toven, Vibeke Ansteinsson og Jon Sudbø uttrykkes det en bekymring for at det eksisterer en skepsis omkring de regionale odontologiske kompetansesentrene. Og her må vi gi ledelsen i TkØ rett. Det medfører riktighet, at det eksisterer en skepsis i deler av de odontologiske fagmiljøene til de regionale kompetansesentrene (ROKene) som er etablert i universitetsbyene, Bergen og Oslo. Vi kan heller ikke se at debattinnlegget kommer med noen faktaopplysninger, eller

innsikt som bidrar til å gjøre den faglige skepsisen mindre.

Da vedtaket om å bygge opp regionale kompetansesentre ble fattet for 20 år siden, var et vesentlig formål å sikre alle pasienter tilgang på spesialister, uavhengig av bosted. Det var en klok tanke. Jeg satt selv i styret for TkØ for en del år siden. Formålet med kompetansesenteret endret seg fortløpende, fra å være et senter som skulle tilby spesialist-tannhelsetjenester for de gruppene det offentlige i dag har ansvar for gjennom Lov om tannhelsetjenesten til å også skulle tilby

spesialisttjenester i det fire markedet, ta over vesentlige deler av den kliniske spesialistutdannelsen fra universitetene og deretter bygge opp kliniske forskningsmiljøer som byråkratiet i Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) hevdet ikke fantes ved universitetene. Da så jeg det som en umulighet som leder ved Universitetet i Oslo (UiO) å sitte som styremedlem i TkØ.

Det odontologiske fakultet er i utgangspunktet positive til regionale kompetansesentre og samarbeider godt med flere. Vi er derimot svært skeptiske til etableringen av regionale kompetansesentre der disse tjenestene allerede tilbys *en masse* og med det formålet som nå ligger til grunn for disse kompetansesentrene. I Bergen og Oslo finnes spesialister i det private markedet, samt to store universitetsklinikker som utdanner spesialister og som ledd i sin utdanning nødvendigvis må behandle et stort antall pasienter med kompliserte diagnoser og behandlinger. At TkØ påpeker at de ikke er Det odontologiske fakultets (ODs) største konkurrent endrer ikke det faktum at TkØ og OD vil måtte konkurrere om de samme pasientene, og nå også muligens om spesialistkandidatene i forhold til tjenestested.

Grunnutdanningen blir svekket om spesialistutdanning av tannleger flyttes til kompetansesentrene

Ledelsen ved TkØ skriver at «Utgangspunktet for behandlingen som tilbys ved universitete-

ne er behovet som studenter og spesialistkandidater har for mengde- og breddeutdanning for å gjennomføre sin utdanning. Det er ikke pasientens behov for behandling som er det primære».

Et slikt utsagn vitner om liten forståelse for hvordan klinisk utdanning foregår. Fordi all vår kliniske undervisning tar utgangspunktet i pasientens unike behov, og det er jo nettopp **pasientens behov** som sikrer at vi hele tiden justerer vår undervisning, i tråd med hvilke behov vi ser hos pasientene. Og selv om sykdomsbildene er unike for den enkelte pasient, inngår de i en større helhet som speiler endringer i samfunnet. Endringer som driver forskning og undervisning fremover, slik at vi til enhver tid er sikre på at vi utdanner de beste kandidatene til beste for pasientene.

Mange av pasientene til spesialistutdannelsen rekrutteres fra grunnutdanningen. For masterstudentene er det verdifulle lærings-effekter av å se hvordan spesialistkandidatene og deres lærere behandler pasienter som er for kompliserte for allmenntannlegen. Ikke minst er dette viktig med hensyn til den forståelsen masterstudentene trenger for å innse sine egne faglige begrensninger, og for å kunne vurdere når henvisninger er påkrevet. Det er en klar fordel for undervisningen at masterstudentene kan ha fortløpende dialog med spesialistkandidatene om de vanskelige kasus.

Spesialistutdannelsen svekkes

Det er derfor svært bekymringsfullt at ledelsen ved TkØ fremstiller spesialistbehandling som en ren teknisk øvelse, fullstendig atskilt fra både den kliniske og basale forskningsverden. Spesialistutdanning er i dag mye mer enn bare teknikk og kliniske ferdigheter. Innenfor odontologien, som i alle medisinske disipliner, foregår det en kontinuerlig kunnskapsutvikling. Denne formidles fortløpende av våre vitenskapelige ansatte direkte til spesialistkandidatene. Dette er i dag mulig siden våre vitenskapelige ansatte og spesialistkandidatene i dag tilhører samme fagmiljø både fysisk og organisatorisk. Viktig kunnskapsoverføring foregår gjennom et tett samarbeide om både kliniske kasus og forskningsrapporter/ oppgaver. Spesialistutdannelsen sin vitenskapelige forankring vil derfor bli sterkt skadelidende om den flyttes ut fra fakultetene. Det har vel neppe vært tanken at kompetansesentrene skal bli miniuniversiteter eller oppnå forskningsmuligheter av en størrelsesorden vi finner i de største helseforetakene når det gjelder ressurser.

Pål Barkvoll
Dekan, Det odontologiske fakultet, UiO